

Επώνυμο:

Όνομα:

Πατρώνυμο:

Σχολείο που φοιτώ:

Τάξη: ΣΤ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ, Ηράκλειο Αττικής, 2 / 4 / 2016

Βαθμολογία Α΄	Βαθμολογητή
100βάθμια	
Αριθμητικώς	
Ολογράφως	
Υπογραφή	

Εξεταζόμενο Μάθημα: ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Διάρκεια Εξετάσεων: 1:30΄

Βαθμολογία Β΄	Βαθμολογητή
100βάθμια	
Αριθμητικώς	
Ολογράφως	
Υπογραφή	

A. ΚΕΙΜΕΝΑ

Κείμενο 1

Τέλειωσα το Δημοτικό με «Άριστα». Ο κύριος Βουκίδης όμως, ένας πολύ σοβαρός και πολύ καλός δάσκαλος, μού έκοψε ένα δέκατο για να μάθω, όπως είπε, να μην τρέχω ξυπόλυτος και χωρίς καπέλο τα μεσημέρια με τους ήλιους. «Μου είπαν», συμπλήρωσε, «πως ανεβαίνεις στα ξένα δέντρα και κόβεις φρούτα, σαν να ήταν όλα τα δέντρα δικά σου, αλλά γι' αυτό δεν είμαι βέβαιος, ούτε και θέλω να το πιστέψω· αλλιώς θα σου έκοβα άλλο ένα δέκατο».

Πάντως όλα ήταν αλήθεια και για το τελευταίο δεν είχε δίκιο που δεν ήθελε να το πιστέψει. Εγώ είχα την ιδέα πως τα δέντρα που φυτρώνουνε στη γη, φυτρώνουνε για όλους τους ανθρώπους, πως είναι κάτι σαν τους ωκεανούς, που, όπως έλεγε ο πατέρας μου, ανήκουνε σε όλες τις χώρες. Αυτό είναι άδικο για πολύ κόσμο, σκέφτηκα. «Πάντως δεν ανήκουν σε όλους τους ανθρώπους», μου απάντησε ο πατέρας όταν τον ρώτησα. «Τότε πολλοί, πάρα πολλοί άνθρωποι, δεν θά 'χουνε δέντρα», του είπα. Κι αυτός μου απάντησε: «Αν μπορείς, εσύ που το πιστεύεις, να φυτεύεις δέντρα και να μοιράζεις τους καρπούς σ' αυτούς που δεν έχουν».

Δεν σκοτίστηκε πάντως για το κομμένο μου δέκατο. Ίσως μάλιστα και να με καμάρωνε περισσότερο έτσι, γιατί κάθε φορά που ερχόταν η κουβέντα γι' αυτό χαμογελούσε ευχαριστημένος. Μου ετοίμασε μάλιστα και μια μεγάλη χάρη: Ο θείος

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2016-2017

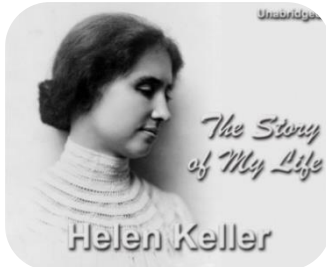
Ζαχαριάς, όπως κάθε καλοκαίρι, θα ανέβαινε στον Ταΰγετο. Τον παρακάλεσε, αν μπορούσε, να με πάρει μαζί του. Κι εκείνος δεν αρνήθηκε.

Φύγαμε τη μεθεπομένη: ο θεϊός Ζαχαριάς, ο γιος του ο Τάκης κι εγώ. Δέκα μέρες περιπλάνηση στις πλαγιές του μεγάλου βουνού. Κάθε δυο μέρες αλλάζαμε δάσος και υψόμετρο. Μέναμε σε καλύβες φτιαγμένες από έλατο και φτέρη. Ένα γεροδεμένο μουλάρι μάς ακολουθούσε παντού φορτωμένο με τα πράγματά μας. Η τελευταία μας κατασκήνωση έγινε κάτω απ' την κορυφή... Τρεις ώρες δρόμος ακόμη... το τελευταίο μας άλμα... κι η μεγάλη πυραμίδα, μα τόσο μικρή από μακριά, χαμένη στο φως όταν έδνε ο ήλιος, είχε κατακτηθεί!

Ω! τι χαρά! Απ' αυτόν τον εξώστη, σε ύψος 2.407 μέτρων, έβλεπα την περισσότερη έκταση κόσμου που μπορεί να συλλάβει ανθρώπινο μάτι... Ηλιοβασίλεμα! Δύσκολο να σκεφτείς ότι αυτά τα χρώματα επαναλαμβάνονται κι ότι δεν παρουσιάζονται στον ορίζοντα για πρώτη φορά. Ενώ το κορμί ύστερα από τόση πορεία πάνω στη σκληρή πέτρα στεκόταν ορθό, ένιωθα την ψυχή μου να παραλύει από ένα απλό θέαμα! Έβγαλα τον φτηνό μου σουγιά και γονατίζοντας χάραξα σε μια πέτρα τ' όνομά μου κι από κάτω τη χρονολογία. Ήταν σαν νά 'γραφα: «**Θεέ μου, έφτασα ως εδώ· πηγαίνω για πάρα πάνω**».

Νικηφόρου Βρεττάκου, «Οδύνη», Αυτοβιογραφικό Χρονικό, εκδόσεις ΠΟΛΙΣ, σελ.69-71. (Διασκευή)

Κείμενο 2

[...] Πού και πού, αν σταθώ πολύ τυχερή, ακουμπώ απαλά το χέρι μου στο δεντράκι κι αισθάνομαι το ευτυχισμένο τρεμούλιασμα του πουλιού που κελαηδεί. Γοητεύομαι σαν κυλούν ανάμεσα στ' ανοιγμένα δάχτυλά μου τα δροσερά νερά του ρυακιού [...]

Κατά καιρούς η καρδιά μου ξεφωνίζει με λαχτάρα, για να δει όλα τα πράγματα. Αν η απλή αφή μου προξενεί τόσο μεγάλη ευχαρίστηση, ασύγκριτα μεγαλύτερη ομορφιά πρέπει να αποκαλύπτει η όραση. **Είναι ολοφάνερο ότι, όσοι έχουν μάτια, βλέπουν λίγο.** Το πανόραμα του χρώματος και της ενέργειας, που γεμίζει τον κόσμο, το παίρνουν σαν κάτι δεδομένο. Ίσως να το έχει η ανθρώπινη φύση, να εκτιμούμε λίγο αυτό που έχουμε και να λαχταρούμε εκείνο που δεν έχουμε. Είναι μεγάλο κρίμα το γεγονός ότι στον κόσμο του φωτός το δώρο της οράσεως χρησιμοποιείται σα μέσο ευκολίας μάλλον, παρά σα μέσο τελειοποίησης της ζωής μας.

Αν από κάποιο θαύμα αποκτούσα την όρασή μου για τρεις ημέρες, που θα τις ακολουθούσε το ξανακύλισμα στο σκοτάδι, θα χώριζα τη χρονική αυτή περίοδο σε τρία μέρη.

Την πρώτη μέρα θα 'θελα να έβλεπα...

Αναγνωστικό ΣΤ' Δημοτικού, σελ. 177, Αθήνα, 1976: Έλεν Κέλερ, διασκευή από τα Αγγλικά.

Β1. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

1. Τα παραπάνω κείμενα έχουν αυτοβιογραφικό χαρακτήρα (περιγραφή της ζωής κάποιου από τον ίδιο). Να δώσεις έναν τίτλο στο καθένα, που να αποδίδει το κύριο μήνυμά του. (Μπορείς να χρησιμοποιήσεις και κάποια φράση από τα κείμενα).

Κείμενο 1:.....

.....

Κείμενο 2:.....

.....

2. Ο μικρός Νικηφόρος θεωρεί ότι ίσως τον καμάρωνε κιόλας ο πατέρας του «για το κομμένο του δέκατο». Διάλεξε την καλύτερη κατά την άποψή σου απάντηση και αιτιολόγησέ την σε 3-4 γραμμές.

- 1) Γιατί η αταξία του είχε την αθωότητα της παιδικής αφέλειας.
- 2) Γιατί είχε την ιδέα πως τα δένδρα φυτρώνουν για όλους τους ανθρώπους.
- 3) Γιατί δεν ήταν προσκολλημένος στην υψηλή βαθμολογία (βαθμοθήρας).

.....

.....

.....

.....

.....

3. Στο κείμενο 1 πώς εξηγείς τη στάση του «σοβαρού και πολύ καλού» δασκάλου να μειώσει τη βαθμολογία του μαθητή του για αταξία που έγινε έξω από το χώρο του σχολείου; (3-4 γραμμές).

.....

.....

.....

.....

.....

4. Να γράψεις 3 λόγους για τους οποίους -σύμφωνα με το κείμενο 2- «Όσοι έχουν μάτια, βλέπουν λίγο».

1:.....

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2016-2017

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Γ. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ - ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ - ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ
Γ1. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

1) "Το πανόραμα του χρώματος και της ενέργειας, που γεμίζει τον κόσμο...":
Γράψε δύο ουσιαστικά και δύο επίθετα με πρώτο συνθετικό τη λέξη "παν-".

Ουσιαστικά		Επίθετα	
1)	2)	1)	2)

2) Να συμπληρώσεις τον παρακάτω πίνακα τοποθετώντας τα συνώνυμα και αντώνυμα (αντίθετα) των υπογραμμισμένων λέξεων στις παρακάτω φράσεις χωρίς να αλλάξει η σημασία που έχουν μέσα στο κείμενο.

- 1) Ακουμπώ απαλά το χέρι μου στο δεντράκι.
- 2) Η απλή αφή μού προξενεί τόσο μεγάλη ευχαρίστηση.
- 3) Λαχταρούμε εκείνο που δεν έχουμε.
- 4) Γοητεύομαι σαν κυλούν τα δροσερά νερά του ρυακιού.

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2016-2017

	Συνώνυμο	Αντώνυμο
απαλά		
ευχαρίστηση		
λαχταρούμε		
γοητεύομαι		

3) Να βρεις τις παρακάτω υπογραμμισμένες λέξεις/φράσεις μέσα στο κείμενο 1 και να αντικαταστήσεις καθεμιά από αυτές με μια άλλη λέξη/φράση χωρίς να αλλάξει η σημασία που έχουν.

1. Εγώ είχα την ιδέα πως τα δέντρα που φυτρώνουνε στη γη, φυτρώνουνε για όλους τους ανθρώπους.
2. Δεν σκοτίστηκε πάντως για το κομμένο μου δέκατο.
3. Ένιωθα την ψυχή μου να παραλύει από ένα απλό θέαμα!

1.
2.
3.

Γ2. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

1. Ξαναγράψε τις παρακάτω περιόδους του λόγου τοποθετώντας τα υπογραμμισμένα ρήματα στην **Προστακτική Αορίστου** (Συνοπτική Προστακτική), στο πρόσωπο και αριθμό που σου ζητείται. (Θα χρειαστεί να κάνεις κάποιες αλλαγές και σε άλλα ρήματα για να είναι συντακτικά και νοηματικά σωστές.)

- 1) Αναρωτήθηκα πώς ήταν δυνατόν να περπατάς μια ώρα μέσα στο δάσος και να μη δεις τίποτε το αξιοπρόσεκτο. (β' πρόσωπο ενικού)
- 2) Ακουμπώ απαλά το χέρι μου στο δεντράκι. (β' πρόσωπο ενικού)
- 3) Ανακαλύπτω τις αξιοθαύμαστες συστροφές του λουλουδιού. (β' πρόσωπο ενικού)
- 4) Αν μπορείς, να φυτεύεις δένδρα και να μοιράζεις τους καρπούς σ' αυτούς που δεν έχουν. (β' πρόσωπο πληθυντικό)

- 1)
- 2)

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2016-2017

- 3)
- 4)

2. Σχημάτισε τις μετοχές των ρημάτων που είναι μέσα σε παρένθεση στο παρακάτω κείμενο.

Το (κόβω) δέκατο της βαθμολογίας δεν ενόχλησε τον Νικηφόρο, που όλο το καλοκαίρι γυρνούσε ξυπόλητος (παίζω) και (τραγουδώ) μέσα στους ήλιους του καλοκαιριού. Η αντίδρασή του ήταν (αναμένω) μετά την υπόσχεση του πατέρα του να τον στείλει εκδρομή στον Ταΰγετο. Ο δρόμος όμως προς την κορυφή του βουνού ήταν (σκάβω) από τις δυνατές βροχοπτώσεις (προκαλώ) ανυπέρβλητες δυσκολίες στους οδοιπόρους.

3. Δίνονται φράσεις με επίθετα και επιρρήματα σε διάφορους βαθμούς. Να συμπληρώσεις τα κενά του παρακάτω πίνακα με τα παραθετικά που λείπουν. (Να γράφεις μόνο τους μονολεκτικούς τύπους.)

- 1) **Μεγαλύτερη** ομορφιά πρέπει να μου αποκαλύψει η όραση!
- 2) Εκτιμούμε **λίγο** αυτό που έχουμε.
- 3) Κρατούσε **ψηλά** τους στόχους που είχε βάλει.
- 4) Το **ευτυχές** τρεμούλιασμα του πουλιού.

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
	μεγαλύτερη	
λίγο		
ψηλά		
ευτυχές		

Γ3. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

1. Να μετατρέψεις την ενεργητική σύνταξη σε παθητική:

Ο θεός μου χάραξε τα ονόματά μας σε μια πέτρα.

.....

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2016-2017

2. Να μετατρέψεις τον ευθύ λόγο σε πλάγιο.

Η συγγραφέας **γράφει**: «Γοητεύομαι σαν κυλούν ανάμεσα στ' ανοιγμένα δάχτυλά μου τα δροσερά νερά του ρυακιού».

.....
.....
.....

3. Δίνονται οι παρακάτω περίοδοι:

1^η Περίοδος: Τον παρακάλεσε, αν μπορούσε, να με πάρει μαζί του.

2^η Περίοδος: Είναι ολοφάνερο ότι, όσοι έχουν μάτια, βλέπουν λίγο.

α) Να χωρίσεις τις προτάσεις των παραπάνω περιόδων σε κύριες και δευτερεύουσες.

Κύριες προτάσεις	Δευτερεύουσες προτάσεις

β) Να γράψεις τους κύριους όρους της 1^{ης} περιόδου.

ΡΗΜΑ	ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ

Καλή επιτυχία!

Α' Επιτηρητής	Β' Επιτηρητής
Υπογραφή:	Υπογραφή:

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ
«Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ»

www.elp.gr

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2016-2017
ΠΡΟΧΕΙΡΟ